

AKTION ÖSTERBOTTEN R.F.

VÅRT ÖSTERBOTTEN

STRATEGI
2023 - 2027

LEADER
Aktion
Österbotten

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	2
2. STRATEGINS BEREDNINGSPROCESS	2
3. LANDSBYGDEN I ÖSTERBOTTENS KUSTOMRÅDE 2022.....	3
3.1. Det mångspråkiga och mångkulturella men åldrande Österbotten	3
3.2. Städer vid havet och aktiva byar.....	4
3.3. Museer och traditionella kulturmiljöer.....	5
3.4. Tusentals kilometer strandlinje och landhöjning.....	5
3.5. Matproduktion och industriexport.....	6
3.6. Vasa och Karleby – internationalitet och nätverk för stadsutveckling.....	6
4. DET BÄSTA MED ÖSTERBOTTEN ÄR MÄNNISKORNA OCH NATUREN	7
5. VÅRT VÄNLIGA OCH HÅLLBARA ÖSTERBOTTEN – VÄLKOMMEN FRAMTIDEN!	10
5.1. Ett levande och innovativt Österbotten	10
5.2. Innovativt och modigt företagande i Österbotten.....	11
5.3. Österbottens smarta landsbygd	13
5.4. Ett gemensamt och välkomnande Österbotten	14
6. FINANSIERINGSPLAN OCH INDIKATORER	16
7. VERKSTÄLLANDE AV STRATEGIN.....	18
7.1 Strategins förvaltning och genomförande.....	18
7.2. Aktivering av regionens aktörer, samarbete och nätverkande.....	19
7.3. Uppföljning och utvärdering.....	20
KÄLLOR	20

1. INLEDNING

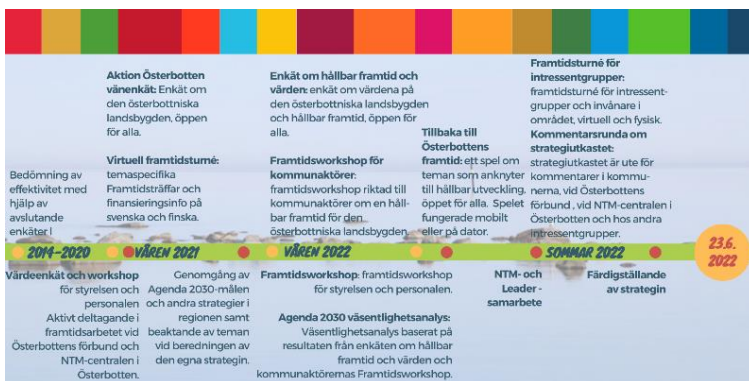
Vår lokala utvecklingsstrategi för landsbygden är ambitiös. Som grund för vårt strategiarbete använde vi FN:s globala Agenda 2030-mål för hållbar utveckling. Utifrån dessa definierade vi de fem mest väsentliga målen för vår region, men utan att glömma de övriga. Vi ville samordna målen till utvecklingsbehov på lokal nivå för att visa att man kan åstadkomma nödvändiga ändringar genom små handlingar. Eftersom principerna för Leader-verksamheten omfattar en regional förankring, sektorövergripande verksamhet och en utvecklingsverksamhet som stiger nerifrån och uppåt, började vi emellertid inte bygga upp en Agenda 2030-strategi. Vi har berett vår strategi på ett övergripande sätt och lyssnat på olika aktörer på många olika sätt. Trots att Aktion Österbottens verksamhetsområde är vidsträckt och omfattar 14 kommuner, anser vi att vi har lyckats samla in synpunkter mångsidigt. Trots det rådande världsläget har framtidsarbetet i regionen präglats av en stark positivitet och framtidstro. Av Leader-principerna framhävs framför allt nätverkande, lokalt partnerskap och samarbete mellan regionerna och på internationell nivå när man skapar lokala lösningar för att uppnå hållbara utvecklingsmål. Om vårt mål är att ta de hållbara utvecklingsmålen närmare och göra dem lättare att förstå, berör det samma även innovativitet. Innovativitet är en naturlig del av Leader-principerna, men även det viktigaste verktyget när det gäller att förnya framtiden.

"Vi kan inte lösa de problem vi skapat med samma tänkande som skapade dem."

Albert Einstein

Vi på Aktion Österbotten vill vara det fyrlyjus som guidar invånarna, företagen och föreningarna på de svårframkomliga vattnen vid vår kust. Vi lotsar mot en ljusare framtid, men gör det inte ensam, utan genom att nätverka, guida och lära oss av varandra. Vår strategi visar vägen och navigerar vidare i vårt vackra och karga Kvarken och hjälper oss att undvika grund och söka efter medvind.

2. STRATEGINS BEREDNINGSPROCESS

Beredningsprocessen för Aktion Österbottens strategi har genomförts på många plan och genom ett brett deltagande från intressentgrupperna. Som bakgrund till strategin samlades förståelse för lärdomar från tidigare programperioder, verksamhetsmiljön och dess förändringskraft. Dessutom har man bedömt trendernas och megatrendernas effekter på verksamhetsområdet och lärt sig att identifiera svaga signaler och fundera på eventuella vilda kort. I samband med bakgrundsarbetet kartlade man de viktigaste strategierna för aktörerna i nätverket, och baserat på dem valde man ut teman som man framför allt kan påverka genom utvecklingen av

landsbygden.

Under våren 2021 genomfördes en virtuell Framtidssturné i samband med vilken man ordnade framtidsträffar med olika teman både på svenska och på finska. För ansökan under den första etappen genomförde man även Aktion Österbottens-värdenkät, som var öppen för alla. Enkäten genomfördes genom en webblankett och för styrelsen och personalen ordnade man en värdeenkät och -workshop. Vid beredningen utnyttjade man olika enkäter och metoder för gemensam utveckling. Genom gemensam utveckling skapade man idéer och tankar om åtgärder som behövs i regionen för att skapa en önskad framtid. Framtidskunskap som samlats in genom olika metoder utnyttjades även för att fördjupa SWOT-analysen under den första etappen. Under våren 2022 genomfördes en framtidsworkshop speciellt riktad till kommunala aktörer. I samband med den genomförde man även en enkät om värden och en hållbar framtid i Österbotten. Baserat på dessa gjorde man en väsentlighetsanalys av de Agenda 2030-mål för hållbar utveckling som är de viktigaste med tanke på den österbottniska landsbygden och som också följt med under hela beredningsprocessen. Strategiutkastet skickades ut för kommentarer till intressentgrupperna och dessutom ordnades Framtidssturnéns Roadshow som var öppen för alla. Under roadshowen presenterade man strategiutkastet och deltagarna hade möjlighet att framföra kommentarer om det. Under våren har invånarna i regionen haft möjlighet att delta i strategiarbetet genom spelet Österbottens framtid.

Coronapandemin drog ut på tiden, vilket ledde till att man var tvungen att fundera på olika lösningar för engagerande beredning. Evenemangen ordnades huvudsakligen virtuellt och i samband med dem utnyttjades olika verktyg på ett mångsidigt sätt (bl.a. Menti.com, Padlet, Jamboard, Topaasi, Seppo.io).

3. LANDSBYGDEN I ÖSTERBOTTENS KUSTOMRÅDE 2022

Bild 1 Verksamhetsområdets kommuner och städer

Landskapet Österbotten är ett landskap med 14 kommuner och 176 000 invånare på västkusten i Finland. Markytan på cirka 7 400 km² består av en 230 km lång och cirka 20–50 km bred kustremsa. Landskapet indelas i Jakobstadsregionen (ca 50 000 inv.) hit hör Kronoby, Larsmo, Pedersöre, Jakobstad och Nykarleby., Vasaregionen (ca 100 000 inv.) hit hör förutom Vasa även Korsnäs, Malax, Korsholm, Vörå och Laihela. Kristinestad, Kaskö och Närpes bildar tillsammans Sydösterbotten (ca 17 500 inv.)

Aktion Österbottens verksamhetsområde omfattar landsbygdsområdena i nästan hela landskapet Österbotten, med undantag av Laihela kommun och Lillkyro området i Vasa. Till verksamhetsområdet hör dessutom delar av landsbygdsområdena i Karleby stad i Mellersta Österbotten. Landsbygdsområdena i Österbotten är fortfarande livskraftiga, trots att bebyggelsen så småningom koncentrerats mer till landsbygdstätorter och städer och att bystrukturen blivit glesare.

Vårt Österbotten omfattar det område där vi fungerar som Leader-grupp och drar nytta av de lokala invånarnas expertis, kunnande och aktivitet i utvecklingen av Österbotten. Vårt Österbotten är ett område där livskraften utvecklas utgående från invånarnas idéer och behov, vilka vi vill hörsamma och stöda. Vårt Österbotten är vårt allas utvecklingsmål, för att skapa en plats där det är tryggt att växa upp och där det finns förutsättningar att bygga en god och hållbar framtid.

	Invånare totalt	Inre stads-område	Yttre stads-område	Krans- område kring staden	Stadsnära landsbygd	Kärnlandsbygd	Glesbygd	Okänt
Kaskö	1278					1270		8
Korsnäs	2068					2032	20	16
Kristinestad	6404					5733	632	39
Kronoby	6416			486	3584	2018	295	33
Larsmo	5534			3824	1641		2	67
Malax	5451			5	3788	986	643	29
Korsholm	19453		5624	8742	4976		5	106
Närpes	9558					9287	186	85
Pedersöre	11174		1770	3615	3321	2051	381	36
Jakobstad	19066	6067	12136	717	28			118
Nykarleby	7479			110	11	7326	7	25
Vasa	67551	35210	24168	3439	4354	13	2	365
Vörå	6388				584	5258	514	32
Karleby	47772	13221	22249	3729	5552	2068	619	334
TOTALT	215592	54498	65947	24667	27839	38042	3306	1293

Källa: Befolkningsstruktur, Statistcentralen (2020)

3.1. Det mångspråkiga och mångkulturella men åldrande Österbotten

Aktion Österbottens område präglas av en stark tvåspråkighet och även flerspråkighet. I området talas förutom svenska och finska även över 100 andra språk. Andelen personer med ett annat modersmål är 7,5 procent av hela landskapets befolkning. Av kommuninvånarna är andelen svenskspråkiga över 50 % i alla andra kommuner förutom Vasa, Karleby och Kaskö. Andelen utländska medborgare av befolkningen är störst i Närpes. Näst flest utländska invånare finns i Kaskö, Korsnäs, Jakobstad, Nykarleby, Vasa och Kristinestad. Andelen personer över 64 år är störst i Kaskö och Kristinestad. Även i Korsnäs, Malax och Närpes är andelen personer över 64 år av alla invånare stor. Flest personer under 15 år finns däremot i Larsmo och Pedersöre. De näst högsta andelarna personer under 15 år finns i Korsholm, Karleby och Nykarleby.

Befolkningsstruktur %	Män	Kvinnor	0 – 14 år	15 – 64 år	65 – 74 år	75-	Svenskspråkiga	Personer med utländsk bakgrund
Kaskö	50	50	11	47	25	17	27	10
Korsnäs	52	48	14	56	16	13	85	9
Kristinestad	50	50	12	51	20	17	54	5
Kronoby	50	50	17	57	14	12	77	4
Larsmo	51	49	29	56	8	7	92	3
Malax	51	49	15	56	15	14	85	4
Korsholm	50	50	20	58	12	10	69	2
Närpes	51	49	16	56	14	15	76	15
Pedersöre	52	48	24	58	10	8	89	3
Jakobstad	50	50	15	58	13	13	56	8
Nykarleby	51	49	18	56	13	12	85	7
Vasa	50	50	15	64	11	9	23	7
Vörå	51	49	17	56	14	13	81	5
Karleby	50	50	19	59	13	10	12	3

Källa: Befolkningsstruktur, Statistikcentralen (2021)

I Österbotten är åldersstrukturen något svagare än i hela landet, försörjningskvoten ligger på genomsnittlig nivå. Enligt befolkningsprognosen kommer invånarna i området att minska måttligt under de kommande årtiondena. Den naturliga befolkningsökningen var positiv i Larsmo, Karleby, Pedersöre, Korsholm och Vasa. I övriga kommuner i regionen var den negativ. Nettoflyttningen mellan kommunerna var positiv i Malax, Korsholm, Kaskö, Kronoby och Larsmo. Nettoinvandringen var positiv i nästan hela regionen. Störst var den i Vasa, Jakobstad, Karleby och Närpes. År 2020 var den ekonomiska försörjningskvoten i Finland 142. I nästan alla kommuner i regionen var försörjningskvoten något bättre än detta. Siffran överskreds endast av Vasa, Jakobstad, Kristinestad och Kaskö. I Närpes, Malax, Korsholm, Pedersöre och Korsnäs var den ekonomiska försörjningskvoten under 130.

Coronapandemin har i viss mån ökat intresset för möjligheter att bo på landsbygden, men tills vidare har detta inte påverkat riktningen för befolkningsutvecklingen i någon större utsträckning. Den arbetsrelaterade invandringen är viktig för företagen i området, men i övrigt integreras och sysselsätts personer som flyttat till området av andra orsaker än arbete långsamt. Sysselsättningsgraden i området och välbefinnandet hos befolkningen är bland de högsta i Finland. Av invånarna i området känner en något större andel än i genomsnitt i landet att deras livskvalitet är god. Arbetet ses som en faktor som främjar befolkningens välmående. Utmaningar för välbefinnandet hos befolkningen i området består av utslagning och ökade skillnader i välbefinnande och hälsa.

3.2. Städer vid havet och aktiva byar

Österbotten är en del av korridoren Mittnorden–Kvarken och området har havsgräns till Västerbottens och Västernorrlands län i Sverige. Österbotten erbjuder möjligheter till ett bra och förmånligt boende och en trivsam och trygg levnadsmiljö. Stommen för regionstrukturen består av ådalar och en älvdal runt vilka bebyggelsen har uppstått. Regioncentrumen är attraktiva och omges av livskraftiga byar. I Österbotten finns fortfarande 90 byar med minst hundra invånare och det finns endast få glesbygdsområden. Landhöjningskusten förändras konstant, vilket framför allt påverkar städerna Karleby, Jakobstad, Nykarleby, Vasa, Närpes, Kristinestad och Kaskö som alla ligger vid havet. Traditionella rutplaner skapar en rytm i de gamla städerna.

Välfärdsområdenas verksamhet inleds 2023, vilket innebär förändringar för arrangemangen av hälsovårds- och välfärdstjänsterna i regionen och för kommunernas och städernas roll. I kommun- och bycentrumen är tillgången till dagligvarutjänster fortfarande ganska god. Behovet av att bygga gång- och cykelvägar är stort. I området finns många bra badplatser och över lag mångsidiga möjligheter för alla former av friluftsliv och utflyktsliv, bärplockning och jakt. Även fritidsstugukulturen är stark. I regionen finns nästan 25 000 fritidsbostäder. De fritidsboendes andel av befolkningen är speciellt stor i Korsnäs, Vörå, Larsmo, Malax, Kristinestad och Nykarleby.

Utbildningstjänsterna i regionen är högklassiga och mångprofessionella. Regionens trafikmässiga läge och tillgänglighet är förhållandevis goda längs landsvägar, havsvägar, järnvägar och med flyg och de erbjuder goda förutsättningar för ett mångsidigt näringsliv. I fråga om datatrafik tillhör området ett av de bästa i landet. Upp till 76 procent av hushållen har tillgång till en fast och snabb bredbandsförbindelse (minst 100 MB/s).

	Antal fritidsstugor totalt	Antal fritidsstugor totalt som är i privat ägo	Antal fritidsstugor som ägs av lokalbefolkningen	Antal fritidsstugor som ägs av personer utifrån	Sommarboende	Fritidsstugor per 1000 invånare	Andel sommarboende av befolkningen, %
Korsnäs	993	800	284	516	1105	480	53
Vörå	2611	2215	591	1624	3049	409	48
Larsmo	2084	1776	620	1156	2287	377	41
Malax	2015	1698	824	874	1835	370	34
Kristinestad	1367	1128	440	688	1518	213	24
Nykarleby	2128	1673	848	825	1477	285	20
Korsholm	4124	3326	1305	2021	3489	212	18
Kronoby	1054	918	393	525	1119	164	17
Närpes	1549	1276	757	519	1147	162	12
Kaskö	169	130	50	80	152	132	12
Pedersöre	833	679	300	379	709	75	6
Jakobstad	1337	1046	728	318	658	70	3
Karleby	2660	2070	1554	516	1074	56	2
Vasa	2043	1456	1100	356	748	30	1

Källa: Fritidsstugor, Statistikcentralen (2021)

3.3. Museer och traditionella kulturmiljöer

Befolkningen i regionen är socialt aktiv och kultur uppskattas stort. Föreningsverksamheten är mångsidig och livlig, gemensamma aktiviteter stärker den centrala styrkan i området: det sociala kapitalet. Förenings- och kulturverksamheten i regionen har långa anor. Med sina cirka hundra museer är Österbotten en av Finlands tätaste museikoncentrationer. I Österbotten verkar barnens kulturnätverk Bark som främjar barnkultur i landskapet Österbotten och i Karleby stad. Den mångsidiga helheten av kulturtjänster i regionen består av verksamhet som utövas av kultur- och konstintresserade, yrkeskonstnärer och professionellt skötta kultur- och konstinrättningar.

Idrottstjänsterna i regionen består å sin sida av omfattande ledd verksamhet samt administration och upprätthållande av olika idrotts- och motionscentrum.

Kaskö	Karleby	Korsnäs	Kristinestad	Kronoby	Larsmo	Malax	FÖRENINGAR TOTALT
55	936	63	196	148	63	131	4666
Korsholm	Närpes	Pedersöre	Jakobstad	Nykarleby	Vasa	Vörå	
328	254	205	471	196	1415	205	

Källa: PRH föreningsregistret, (2022)

Havsområdena, älvdalen och ådalarna samt åkerslätterna bildar regionens kulturmiljö. I regionen finns både byggda kulturmiljöer av riksintresse och nationellt värdefulla landskapsområden. Det nuvarande byggnadsbeståndet i regionen är det äldsta i Finland, men det är trots detta förhållandevis ungt i ett internationellt perspektiv. De österbottniska trästäderna representerar en betydande traditionell byggnadskultur där byggnadsbeståndet och en sammanhållen stadsstruktur bevarats bättre än i trästäderna i inlandet. Den äldsta fritidsstugebebyggelsen ger sin egen prägel på kulturlandskapet. Traditionslandskapen har minskat betydligt som följd av strukturförändringen inom jordbruket. I landskapet Österbotten finns tre traditionslandskap som klassats som värdefulla på nationell nivå och 30 traditionslandskap som klassats som värdefulla på landskapsnivå. I regionen finns många förhistoriska fornlämningar och även undervattenskulturarv.

3.4. Tusentals kilometer strandlinje och landhöjning

I Österbotten finns vattnet alltid nära. I regionen finns åar, en älv, sjöar och nästan 8 000 kilometer havsstrandlinje och över 4 200 öar. I området finns exceptionellt få insjöar jämfört med det övriga landet. Vattenarealen utgör en tredjedel av den totala ytan för landskapet Österbotten. I omgivningen av Bergö blir Bottenhavet smalare och bildar det grunda Kvarken med sina skär och holmar. Kvarkens skärgård har tillsammans med Höga kusten i Sverige utsetts till UNESCO:s världsarv 2006. Naturen och miljön har formats av landhöjningen som fortfarande pågår. På grund av landhöjningen växer Österbottens yta varje år med cirka 150 fotbollsplaner. Skärgården präglas av havsvikar som snörs åt till följd av landhöjningen och bildar flador och glosjöar som så småningom avskiljs helt från havet och dess påverkan. Dessa bildar ekosystem som är unika i hela världen.

Landskapet Österbotten ligger i slätt- och kustzonen och nästan helt i den sydboreala vegetationszonen. Grundstrukturen i landskapet bildas av åsryggar och å- och älvdalar. Faunan i området består till stor del av djur som är typiska för den sydboreala zonen. I Österbotten finns fler flygekorrar än i många andra landskap. Antalet stora rovdjur har ökat. I Kvarken förekommer två sälararter: gråsäl och östersjövikare. Fågelbeståndet består av fåglar som häckar i området och som flyttar via Kvarken. Fiskbestånden är rikliga men beroende av ett gott tillstånd av naturen.

Grundvattenförekomsterna i Västra Finland är av dålig kvalitet jämfört med det övriga Finland och de har fördelats väldigt ojämnt. I framtiden finns det därför skäl att satsa avsevärt på vattenförsörjningen. Vattendragen belastas bland annat av sura sulfatjordar.

Från dem sköljs metaller och sura ämnen ut i vattendragen och orsakar mycket skada. I låglänta områden orsakar översvämningar betydande problem. I området finns mycket risker för naturens mångfald och många av kustnaturtyperna i skärgården har klassats som utrotningshotade.

Växthusutsläppen i området har minskat betydligt och andelen vindkraft i elproduktionen har ökat snabbt. I området finns även en del större anläggningar som utnyttjar biomassa eller biobränslen i sin energiproduktion. Det finns dessutom anläggningar som producerar biogas, trafikbiogas och fjärrvärme ur bioavfall och/eller slam. I fråga om luftföroreningar består de mest betydande utsläppskällorna av energiproduktion, industri och trafik. Buller- och ljusföroreningar är miljöproblem som försvagar kvaliteten och trivsels i levnadsmiljön. I vårt område finns lyckligtvis fortfarande många platser där man kan njuta av tystnad och mörker.

3.5. Matproduktion och industriexport

Näringslivet på den österbottniska landsbygden baserar sig på två spetsområden: specialiserade mikrokuster och mångsidiga utrymmen. Näringslivet i området är samtidigt mångsidigt men också långt specialiserat. I områdets näringsstruktur framhävs i synnerhet industri och primärproduktion. I Vasaregionens område finns Nordens mest betydande energiteknologikoncentration. Områdets styrkor består av ett väldigt internationellt och mångsidigt näringsliv och en stark företagarinriktad attitydatmosfär. I Österbotten finns tämligen många företag jämfört med övriga landet. Det finns 80 företag per 1 000 invånare. Österbotten är starkt men växer långsammare än det övriga landet. Exportens betydelse för näringslivet i området är stor. Cirka 80 procent av omsättningen inom industrin kommer från exporten. I området görs mycket arbetsresor och även privata resor ökar. Coronapandemin och kriget i Ukraina ökar intresset för turism i det egna landet och nya evenemang i området har lockat nya turister till området. I Österbotten är 27 inkvarteringsanläggningar verksamma, av vilka över hälften (51,7%) finns på landsbygden. Området besöktes av nästan 160 000 turister av vilka 8% var utländska turister (Statistikcentralen, 2020).

Statistik för registrerade gästnätter vid registrerade inkvarteringsanläggningar: hotell, motell, pensionat, vandrarhem, semesterbyar och campingplatser. Anläggningar med mindre än 20 bäddar eller husvagnsplatser med eluttag är inte beaktade i statistiken.

	Alla företag totalt	0-4 pers. %	5-9 pers. %	10-19 pers. %	20-49 pers. %	Över 50 pers. %
Kaskö	96	85	8	3	2	2
Korsnäs	266	93	5	0,5	1	0,5
Kristinedstad	718	90	5	3	1	1
Kronoby	691	91	4	3	1	1
Larsmo	231	89	5	4	1	1
Malax	498	92	4	3	1	0
Korsholm	1443	92	4	2	2	0
Närpes	1307	89	6	3	1	1
Jakobstad	1263	81	7	6	4	2
Pedersöre	963	89	6	2	2	1
Nykarleby	893	90	6	2	2	0
Vasa	3814	80	8	6	4	2
Vörå	877	93	4	2	1	0
Karleby	3108	84	7	5	3	1

Källa: Antal företag per kommun och storleksklass (2019), Statistikcentralen

Andelen mikroföretag är stor på området, i samtliga kommuner sysselsätter åtminstone 80% av företagen under fyra personer. Kunnig arbetskraft är den viktigaste resursen för ett starkt näringsliv. Andelen högskoleutbildade av befolkningen är stor jämfört med många andra landskap. I medeltal har 70% av de 15 år fyllda personerna åtminstone avlagt en examen inom andra stadiets utbildning och 30 procent av alla över 15 år gamla minst en högskoleexamen. En del av branscherna i området kämpar emellertid redan med brist på arbetskraft och det arbetas ständigt aktivt för att lösa problemet.

Sysselsättningsgraden är högre än genomsnittet i det övriga landet. Betydelsen av utländsk arbetskraft framhävs i området och satsningar görs framför allt på arbetsrelaterad invandring. Forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten är livlig i området men koncentreras ännu starkt till större företag. Intresset för FUI-verksamhet är inte särskilt starkt bland små och medelstora företag.

3.6. Vasa och Karleby – internationalitet och nätverk för stadsutveckling

Leader-verksamhetens principer, som består av sektoröverskridande verksamhet, en regionspecifik utvecklingsstrategi, lokalt partnerskap, innovationer, nätverkande, nerifrån-upp-principen (gräsrotsprincipen) och samarbete mellan områden och internationellt samarbete, passar också utmärkt för utveckling av stadsområden. Eftersom finansiering från Landsbygdsfonden inte kan utnyttjas i stadsområden måste utvecklingsåtgärder som planeras för stadsområden finansieras genom andra kanaler. Olika finansieringsmöjligheter och verksamhetsformer kommer att kartläggas aktivt. Eventuella utvecklingsåtgärder i stadsområdena kommer att genomföras i samarbete med andra Leader-grupper. Vasaområdets stads-Leader-projekt planeras tillsammans med Leader Yhyres och i Karleby kommer samarbete att bedrivas tillsammans med Leader Pirityiset. Eftersom internationalitet och nätverkande även spelar en viktig roll i Leader-verksamheten och erbjuder åtskilliga möjligheter för olika utvecklingsåtgärder även utanför Landsbygdsfonden, kommer utvecklingsåtgärderna sannolikt att riktas speciellt till dessa delområden.

4. DET BÄSTA MED ÖSTERBOTTEN ÄR MÄNNISKORNA OCH NATUREN

Som en del av strategiarbetet kartlade vi hurdana värden som styr livet och verksamheten i Österbotten. I samband med detta genomfördes även en väsentlighetsanalys av Agenda 2030-målen.

De viktigaste målen för Agenda 2030 med tanke på strategin & värden som styr livet och verksamheten i Österbotten

Källa: Enkät om värden och väsentlighetsanalys Toimisto 2030

SWOT-analysen baseras på resultaten från framtidsworkshoparna som hölls våren 2021, olika förfrågningar och enkäter som vi gjort, resultat från workshops som hållits med kommunala aktörer, styrelsen och personalen. I analysen har även beaktats de övriga strategierna på området (exempelvis landskapsstrategin och kommunernas strategier).

Vi analyserar områdets styrkor, utmaningar, möjligheter och hot inom tre olika dimensioner för hållbar utveckling: social och kulturell hållbarhet, ekonomisk hållbarhet och ekologisk hållbarhet.

Social & kulturell hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet	Ekologisk hållbarhet
4: God utbildning 5: Jämställdhet 10: Minskad ojämlikhet 11: Hållbara städer och samhällen 16: Fredliga och inkluderande samhällen 17: Genomförande och globalt partnerskap	1: Ingen fattigdom 2: Ingen hunger 3: God hälsa och välbefinnande 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	6: Rent vatten och sanitet för alla 7: Hållbar energi för alla 12: Hållbar konsumtion och produktion 13: Bekämpa klimatförändringarna 14: Hav och marina resurser 15: Livet på landet

STYRKOR	UTMANINGAR
<ul style="list-style-type: none"> - Högklassigt och förmånligt boende i en trygg och trivsamt livsmiljö med korta arbetsresor och resor för att uträtta ärenden. - En välmående och socialt aktiv befolkning. - Ett aktivt förenings- och kulturliv som utvecklas och där talkoandan fortfarande lever starkt. - Kulturell mångfald och en internationell atmosfär, ett bra samarbete med Sverige. - Livskraftiga stadsregioner och byar i landsbygdsområdena. - Ett rikt kulturarv och kulturmiljöer. I området finns många intressanta fornlämningar. - En bra sysselsättningssituation. Goda och högklassiga utbildningsmöjligheter. - Öppenhet för nya aktörer, kreativitet och innovationer. - Lång erfarenhet av arbetsrelaterad invandring. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunernas ekonomiska spelrum begränsat efter social- och hälsovårdsreformen, - Försämrade försörjningskvot. - Integreringen och sysselsättningen av invandrare är ställvis långsamma. - Regionen har en svag attraktionskraft och befolkning i arbetsför ålder försvinner till andra håll i Finland eller till Sverige. - Ställvis tillspetsade motsättningar mellan landsbygd och stad. - Digitaliseringskunskapen i landskapet är väldigt mångskiktat. - Bristen på samarbete mellan olika aktörer inom och över landskapets gränser.
<ul style="list-style-type: none"> - Ett omfattande trafiknät och goda förbindelser till andra håll i Finland och världen. - En mångsidig och internationell näringsstruktur och nya branscher, såsom koncentration inom batteribranschen. - Den starka företagarkulturen stödjer ett konkurrenskraftigt näringsliv. - Ett intensivt samarbete med företag, högskolor och den offentliga sektorn. - Mångsidiga utbildningsmöjligheter, åtta högskoleenheter, en mångsidig utbildning på andra stadiet. - Området har en stark kompetens inom energi och cirkulär ekonomi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bristen på arbetskraft begränsar redan tillväxten inom vissa branscher. - Satsningar på forskning, utveckling och innovationer koncentreras främst till Vasaregionen och stora företag. - Utnyttjandet av digitaliseringen i små och medelstora företag i området är ganska begränsat. - De små och medelstora företagen i området är starkt beroende av större företag, brist på tillväxtföretag - Behoven i arbetslivet och utbildningsutbudet möts inte tillräckligt väl, forskningskunskapen motsvarar svagt företagets behov.
<ul style="list-style-type: none"> - En unik skärgård och ett unikt världsarv. - En ren och mångsidig natur. - Ett varierande landskap innehåller mångsidig natur, hav, skärgård, ådalar och kulturlandskap. - Invånarna och fritidsinvånarna har en attityd som respekterar naturen. - Ett starkt klimat- och miljökunnande i arbetet stärker människornas medvetenhet om klimatet även på fritiden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sura sulfatjordar orsakar försurning i vattendragen - Upprepade översvämningar orsakar skador - Grundvattenförekomsterna i Österbotten har fördelats ojämnt och är av dålig kvalitet jämfört med övriga Finland.
MÖJLIGHETER	HOT
<ul style="list-style-type: none"> - Två- och flerspråkigheten i området skapar en stark grund för att stärka internationaliteten. - Den fjärde sektorns tillväxt förnyar frivilligverksamheten. - Den åldrande befolkningen kan också föra med sig nya invånare till området. - Digitaliseringen tar världen närmare och skapar nya möjligheter till samhörighet. - Värnande om kulturarvet och skapande av nytt kulturarv stärker den lokala identiteten. - Mitt i kriserna ses landsbygden som en trygg plats att leva på och bedriva företagsverksamhet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hotet om krig har blivit större än tidigare. Även hybridpåverkan och cyberattacker kan öka. - Antalet flyktingar ökar globalt. - Jordbruks- och matproduktionskrisen kan påverka Österbottens område och hela landets livsmedelstrygghet starkt. - Samhällets attitydatmosfär håller på att stramas åt, motsättningar och ojämlikhet ökar. Förtroendet för demokrati och offentlig förvaltning försvagas. - Förändringar i befolkningens åldersstruktur och ökade skillnader i välfärd och hälsa påverkar servicebehoven. - Rollerna för välfärdsområdena och kommunernas servicesystem omfattar många oklarheter. - Den starkare urbaniseringstrenden ökar utflyttningsöverskottet i området. - Digitaliseringen orsakar alltmer digital utslagning. - Skillnader i kommunernas livs- och attraktionskraft ökar, eventuella kommunsammanslagningar förändrar verksamhetsmiljön.
<ul style="list-style-type: none"> - Den gröna övergången skapar möjligheter för experter inom energi och cirkulär ekonomi i området. - Klimatförändringen kan förlänga vegetationsperioden i området. - Uppskattningen av närproducerad och ekologisk mat och närturism ökar. - Minskat plats specifikt arbete kan föra med sig nya proffs till området och göra det lättare att sälja proffsens kunskaper till andra håll. - Nya branschers tillväxtpotential: friskvårdsföretagande, kreativa branscher inkl. spelindustrin. - Digitalisering, automatisering och plattform- och delningsekonomi förändrar snabbt handlingssätten och vardagen. Intelligent lantbruk effektiviserar verksamheten på lantbruken. - Virtuellt turism och olika evenemang i metaversum kan öka Österbottens synlighet internationellt. - Samhälleligt företagande och olika affärsverksamhetsmodeller skapar nya möjligheter. 	<ul style="list-style-type: none"> - Den internationella och nationella konkurrensen om kunnig arbetskraft, bristen på arbetskraft blir värre. - Antalet arbetsplatser minskar på landsbygden. - Trafik- och logistiksystemets kvalitet. - En industri som koncentrerar sig på stora aktörer försvagar flexibiliteten när det gäller förändringar i området. - De snabba förändringar som digitaliseringen för med sig samt cybersäkerheten utmanar den digitala kompetensen och försörjningsberedskapen (bl.a. vattenförsörjning och energinät).
<ul style="list-style-type: none"> - Naturen som en källa för välmående, förebyggande social- och hälsovård, kommunernas nya roll kan styra till detta. - Kompetensen inom cirkulär ekonomi och energi är stark i området. - Ökat intresse för natur- och närturism. - Strävan mot självförsörjning inom energi Allt fler vill bo nära naturen. - Ökad uppskattning av naturmiljön. - Den finländska rena naturen är en internationell konkurrensfaktor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Klimatförändringen gör stora områden icke livsdugliga ute i världen och driver människor till klimatflyktingar. - Klimatförändringen ökar och förstärker översvämningarna, ökar skador efter höst- och vinterstormar. - Extrema väderfenomen orsakar stor osäkerhet för jordbruket. - Ett försvagat tillstånd i vattendragen hotar fiskbestånden och naturens mångfald. - En minskad mångfald i naturen ökar antalet naturtyper som klassas som utrotningshotade.

“Det bästa här är allt och även resten är möjligt!”		“Det här kan vi fortfarande förbättra.”	
<i>Styrkorna motsvarar möjligheterna.</i>	<ul style="list-style-type: none"> 4 God utbildning för alla 11 Hållbara städer och samhällen 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur 15 Ekosystem och biologisk mångfald 	<i>Svagheterna kan minimeras genom att utnyttja möjligheterna.</i>	<ul style="list-style-type: none"> 10 Minskad ojämlikhet 12 Hållbar konsumtion och produktion 16 Fredliga och inkluderande samhällen 17 Genomförande och globalt partnerskap
<p>Den kulturella mångfalden stärks och den internationella atmosfären framhävs. Området har ett starkt kunnande inom arbetsrelaterad invandring, vilket stöds och utnyttjas även i fråga om inflyttare till landsbygden. Områdets starka kunnande inom energi och cirkulär ekonomi utnyttjas för att utveckla ny affärsverksamhet. Nya tillväxtbranscher och utvecklingspotentialen inom turismen stöds. Det rika kulturarvet i området och den unika skärgården med sitt världsarv utnyttjas. Vid sidan av hälsoeffekter erbjuder naturen även nya möjligheter till affärsverksamhet, till exempel i form av Green och Blue Care-verksamhet. Företagarkulturen och företagsfostran utvecklas. Områdets och människornas styrkor framhävs. Skapande av socialt aktiva och välmående sammanslutningar som stöder livskraftiga byar och städer. Invånarnas och fritidsinvånarnas respekt för naturen utnyttjas och bevarandet av en ren och mångsidig natur säkerställs.</p>		<p>Integrering och sysselsättning av invandrare stöds. Den internationella atmosfären stärks i området och tröskeln för uppkomsten av sammanslutningar och samarbete mellan olika språk- och kulturgrupper sänks. Satsningar görs på att utveckla trivselen i bostadsområdena och stärka samhörigheten. Det ökade intresset för natur- och närturism utnyttjas genom att stärka den lokala identiteten och förbättra besöksmålen tillgänglighet. Kommuner och offentliga organisationer uppmuntras att utveckla delaktigheten och öppenheten. Samarbete utvecklas både internt i området, mellan områden och internationellt. Utnyttjandet av digitaliseringen framför allt i mikroföretag stärks tillsammans med det allmänna digitala kunnandet. Områdets starka kunnande inom energi och cirkulär ekonomi utnyttjas för att hitta nya möjligheter till affärsverksamhet. Miljön och vattendragen vårdas och beredskapsförutsättningarna stärks i området.</p>	
“Oberoende av vad som sker så kan vi åtminstone det här!”		“Om vi inte längre kan göra något annat så kan vi åtminstone göra det här.”	
<i>Hot minimeras genom styrkor.</i>	<ul style="list-style-type: none"> 5 Jämställdhet 3 God hälsa och välbefinnande 7 Hållbar energi för alla 13 Bekämpa klimatförändringarna 	<i>Svagheter minimeras och hot undviks.</i>	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ingen fattigdom 2 Ingen hunger 6 Rent vatten och sanitet för alla 14 Hav och marina resurser
<p>Områdets ställning stärks i den internationella och nationella konkurrensen om kunnig arbetskraft genom att betona styrkor som inverkar på livskvaliteten i området. Styrkorna består av en trygg och trivsam levnadsmiljö, en socialt aktiv och välmående befolkning samt en internationell, mångkulturell och jämlik atmosfär. Urbaniseringstrenden utmanas genom att framhäva landsbygden som en intressant boendemiljö. Säkerheten i vardagen och beredskapen för olika kriser stärks. Förenings- och kulturverksamheten utvecklas så att den blir stark, vilket för sin del främjar samhörighet och välmående. Den äldre befolkningen för med sig utmaningar för servicebehoven, företagen erbjuds stöd med att utveckla ny service och föreningarna erbjuds stöd med att utveckla sin verksamhet. De fördelar som digitaliseringen för med sig utnyttjas fullt och det digitala kunnandet bland aktörerna i området utvecklas på alla plan. De utmaningar som klimatförändringen för med sig hanteras genom att utveckla hållbara metoder och handlingssätt, genom att satsa på ren lokal energi och stärka den höga nivån av kunnande inom energi och cirkulär ekonomi ytterligare i området även på individ- och föreningsnivå.</p>		<p>Den lokala matproduktionens framtid värnas och dess tillväxtpotentialer stöds. För att säkerställa livsmedelsförsörjningen är det viktigt att bevara tillräckligt med livskraftiga gårdar i Österbotten. För att det här ska vara möjligt måste även unga fås intresserade av lantbruk. Företagen erbjuds stöd vid ägarskiftet och de unga görs intresserade av företagande. Satsningar ska göras på integrering och sysselsättning av invandrare. Det här hjälper även bristen på arbetskraft bland företagen i området, vilket för tillfället redan begränsar tillväxten av vissa branscher. Satsningar görs på den tredje sektorn och den fjärde sektorns verksamhet stöds när det är möjligt. Dessa kan ha en avgörande roll när det gäller att förbättra utslagnas och mindre bemedlades ställning. Uppmärksamhet ska fästas vid vattenförsörjning och vattenkvalitet. Även energi- och livsmedelstryggheten ska beaktas vid beredskapsplaneringen. Vattendrags- och miljöskydd ska tryggas även mitt i kriser och osäkra tider. Den digitala utslagningen minskas och dataskyddet och cybersäkerhetskunnandet stärks.</p>	

5. VÅRT VÄNLIGA OCH HÅLLBARA ÖSTERBOTTEN – VÄLKOMMEN FRAMTIDEN!

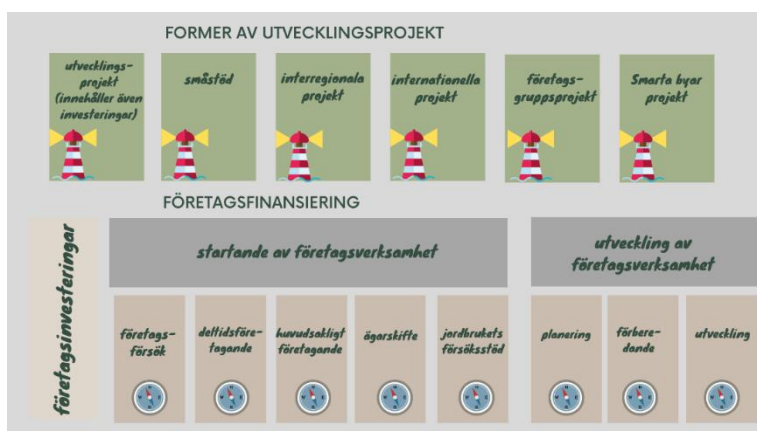
Landsbygden i Österbotten är familjevänlig, tolerant och fördomsfri. Området har ett rikt kulturliv, stark gemenskap och en internationell atmosfär. Landsbygden i Österbotten erbjuder förutsättningar för ett tryggt och hållbart liv samt modigt företagande nära till allt. Landsbygden är säregen och förnyas modigt.

För att uppnå detta mål och främja målen för Agenda 2030 har vi beaktat styrkorna och utmaningarna i vår region och identifierat de möjligheter och hot som påverkar vår region mest. Dessa har vi studerat mot målen för Agenda 2030, olika trend- och megatrendsöversikter och svaga signaler. Baserat på dem har vi härlett vår utvecklingsstrategi för den lokala landsbygden med följande prioriteringsområden:

- Ett levande och innovativt Österbotten
- Innovativt och modigt företagande i Österbotten
- Österbottens smarta landsbygd
- Ett gemensamt och välkomnande Österbotten

Målet med strategin är även att hjälpa områdets aktörer att främja Agenda 2030 målsättningarna. Alla målsättningar är mycket viktiga och de är samtliga beaktade i strategin. Följande Agenda 2030 målsättningar belystes frekvent i det breda strategiarbetet och därför kommer speciellt fokus att sättas på dessa:

- Mål 3. Att säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar
- Mål 4. Att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla
- Mål 8. Att verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla
- Mål 9. Att bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation
- Mål 11. Att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara
- Mål 15. Att skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, stävja och vrida tillbaka markförstörelsen samt stävja förlusten av biologisk mångfald

För att förverkliga tyngdpunktsområdena används finansieringsinstrumenten som framgår av bilden, det vill säga olika former av projekt- och företagsstöd. Nya stöd inför den kommande strukturfondsperioden är jordbrukets försöksstöd, stöd för deltidsföretagande och utvecklingen av företagsverksamhet genom planering, förberedande och utveckling.

5.1. Ett levande och innovativt Österbotten

VISION2030 Välmående unga som trivs i Österbotten förnyar landskapet aktivt och utökar det internationella nätverket. De unga utökar sitt kunnande och sin erfarenhet i sitt eget landskap men söker dessa även i andra områden och till och med utomlands. De starka österbottniska rötterna drar dem emellertid tillbaka senast när det är dags att bygga något mer bestående i livet. De unga har en viktig roll vid upprätthållandet av livskraften på landsbygden och utvecklingen av den. De unga förnyar modigt föreningsverksamheten och näringsverksamheten genom innovativa och smarta verksamhetsmodeller. Hållbarheten är inget fristående tema utan utgör ett centralt värde i de ungas liv.

De ungas framtidsutsikter skuggas av många orosmoment. Klimatförändringen, pandemier och nu senast ett krig i Europa. I framtiden finns många osäkerhetsfaktorer. Att få unga med i utvecklingen av landsbygden och den egna levnadsmiljön är en viktig del av framtidsarbetet på landsbygden. De unga är själva experter på sina egna behov och förhoppningar. Man måste hitta metoder för att få de ungas röster hörda och de unga med i beslutsfattandet, företagandet och föreningsverksamheten.

Mångsidiga hobby- och fritidsmöjligheter tillhör även ungdomarna på landsbygden. Nya verksamhetsformer borde testas modigt för att varje område ska hitta de bästa sätten att säkerställa jämlika hobby- och fritidsmöjligheter i sitt eget område. Att få unga med i föreningsverksamheten i sitt eget område kan främja nya försök och idéer. Digitaliseringen kan erbjuda möjligheter att genomföra olika funktioner också på distans, till exempel i ungdomsföreningarnas utrymmen. Ensamhet och utslagning är ett ökande problem även bland unga. Mobbning både i skolan och på nätet skuggar många barns och ungas liv. Inom vården av psykisk hälsa borde betoningen flyttas starkare till förebyggande verksamhet och verksamhet som stärker den psykiska hälsan.

Ungdomar som redan studerar här, men även ungdomar som flyttat härifrån för studier vill vi få att rota sig på området, detta för att vi skall få ungdomar från andra områden att stanna och ungdomar som avslutat sina studier att återvända till sin hemort. Exempelvis arbetspraktik- och sommarjobbplatser under studietiden kan stärka relationen till hembygden och underlättar återkomsten. Förutom distansarbetet har även distansstudierna ökat, vilket innebär att dataförbindelsernas kvalitet och tillgången till olika distansarbetsplatser kan inverka märkbart på varifrån den unga deltar i sina studier. Företagande är en bra möjlighet även för unga att utveckla sitt eget kunnande och förtjäna egna pengar, eventuellt redan vid sidan av sina studier. Att identifiera och produktifiera kunnandet framför allt när det gäller en ung företagare kräver många olika slags stöd och en uppmuntrande omgivning.

De unga upplever ofta att deras röst inte blir hörd vid beslutsfattandet. Det behövs olika forum och påverkansmöjligheter för att säkerställa att de ungas synpunkter blir beaktade och att de upplever att deras åsikter och idéer har betydelse. Det är bra att börja främjandet av internationalism och framför allt internationalism på hemmaplan med de unga, eftersom världen redan är öppen för dem genom spelnätverk och nätverk på sociala medier. De ungas betydelse vid bekämpningen av klimatförändringen och miljöskyddet ska identifieras. Klimatförändringen orsakar stor oro bland de unga och därför är det viktigt att ta dem med vid utvecklingen av lösningar för att bekämpa den.

Åtgärder som stödjer den lokala utvecklingsstrategin och målen för Agenda 2030

- De ungas kunskaper om och intresse för matproduktion ökas.
- De unga tas med i utvecklingen av landsbygden genom att förankra utvecklingsåtgärder i skolorna och till platser där de unga finns. Idéworkshoppar för unga i byarna.
- Företagsamhetsfostran stärks bl.a. genom att skapa forum och handlingsmodeller för möten mellan unga och företagare.
- Satsningar på att locka återflyttare.
- Förtroendet för framtiden och nyfikenheten att utveckla nya lösningar och modeller stöds.
- Stöda de ungas egen synlighet och sätt att handla utan färdigt definierade förväntningar och antaganden.
- Företagande bland unga stöds och samarbetet utvecklas mellan aktörerna.
- Kommunikation och aktiviteter över språk- och kulturgränserna främjas i alla åldersgrupper.
- Nya verksamhetsmodeller utvecklas för samhörighet mellan generationer, t.ex. daghem eller skola under samma tak som seniorenheter.
- Nya typer av hållbara boendeformer som är planerade för unga utvecklas, till exempel i form av gemensamt boende i byarna.
- De unga erbjuds möjligheter att delta i samarbete mellan kommunerna till förmån för miljön och klimatet. De ungas uppmärksamhet fästs framför allt vid skydd av skärgården och havet.
- Internationalism bland unga och intresset för området bland internationella unga främjas.

Ungt företagande
 Samhörighet
 Miljömedvetenhet
 Internationalitet

5.2. Innovativt och modigt företagande i Österbotten

VISION2030 Österbotten har en mångsidig näringsstruktur. Företagen har även modigt börjat testa nya affärsverksamhetsmodeller och handlingsätt som producerar innovativa produkter och tjänster. Platsberoende företagsamhet möjliggör globala kundförhållanden. Turism, kreativa branscher och producenter av närproducerad mat skapar nya samarbetsmodeller. Näringsverksamheten har starka nätverk och utvecklas internationellt. Nya företag grundas och gamla byter ägare.

Österbotten är företagarnas landskap. I regionen finns mångsidiga möjligheter för företag. Under de senaste åren har servicen alltmer koncentrerats till större centrum så att det uppstår serviceskugga på små orter och i små byar. Genom digitalisering och artificiell intelligens är det möjligt att utveckla och skapa en mångsidigare servicestruktur även i landsbygdsområdena. Digitala lösningar kan skapa helt nya möjligheter till affärsverksamhet eller förbättra lönsamheten för befintlig affärsverksamhet. Genom ökat distansarbete har det blivit vanligare att erbjuda service på distans och därför har antalet potentiella kunder ökat märkbart. Digitaliseringen gynnar även sådana företag som inte utnyttjar digitalisering direkt i sitt kundarbete. Genom digitaliseringen kan automatisering användas för att effektivisera processer och handlingsmodeller. Ett hinder för en kraftig tillväxt och utveckling av teknologi och digitalisering är att det digitala kunnandet inte är tillräckligt högt bland alla. I ett osäkert världsläge är det också bra att tänka på vilka funktioner som kan upprätthållas även när nätet kraschar eller när det i värsta fall inte finns någon el. Avstånden är långa i Österbotten och därför är det viktigt att ta hand om trafik- och logistiksystemet för att bevara konkurrenskraften.

På landsbygden finns förutom stora gårdar även många mikroföretag inom många olika branscher. Dessa ska uppmuntras till samarbete och till att bilda mikrokuster inom den egna branschen eller mikrokuster som består av olika värdekedjor. Möjligheterna att grunda nya företag och hitta personer som vill fortsätta driva befintliga företag ska säkerställas. Österbotten har ett starkt kunnande inom energi och industri, men för att säkerställa områdets livskraft måste även branscher utanför dessa starka branscher utvecklas. Friskvårdsföretagande, kreativa branscher och nya möjligheter inom livsmedelsbranschen till exempel genom närproducerad och ekologisk mat. Framför allt kvinnors intresse för företagande ska stärkas. I området görs många satsningar på innovationsverksamhet, men tyvärr handlar det ofta enbart om stora företags verksamhet. Även små företag borde uppmuntras att utveckla sin verksamhet och skapa nya service- och produktinnovationer.

Baksidan med starka branscher är att industriarbetsplatserna och små företag är starkt beroende av dem, vilket kan försämra områdets flexibilitet för förändringar. Regionekonomin är utsatt för stora förändringar om betydande beslut fattas i några stora företag. Bristen på yrkesskicklig och kunnig arbetskraft börjar redan vara ett hinder för tillväxten i företagen i området. Flerspråkigheten och den kulturella mångfalden i Österbotten skapar en fruktbar grund för ett område som även är intressant i ett internationellt perspektiv. Sysselsättningen av invandrare som redan bor i området är ett viktigt mål, men i området vill man också aktivt utveckla arbetsrelaterad invandring och inflyttning till landsbygden. Här spelar Leader-verksamheten en viktig roll när det gäller att stödja samhörighet och utveckla områdets attraktionskraft. I Österbotten verkar universitet och yrkeshögskolor. Det är viktigt att området utvecklas så att även en del av de som studerar här skulle kunna stanna i området efter sina studier. Världen förändras snabbt, kunnandet ska utvecklas ständigt, både på individuell nivå och organisationsnivå. Traditionella könsfördelningar inom olika branscher ska aktivt utmanas.

Arbetets betydelse förändras och till exempel en positiv inställning till barn och familj samt ålderspositivitet ger arbetsgivarna en möjlighet att skilja sig ur mängden. Den mänskliga revolutionen i arbetslivet utmanar framför allt traditionella branscher att studera sina handlingsätt. Mångfald och internationalitet ökar i arbetslivet. Det nya sättet att arbeta, det ökade distansarbetet och multilokaliteten kan föra med sig nya invånare och turister till området. Deltidsföretagande kommer troligtvis att öka i framtiden, hybridföretagare kombinerar företagande med arbete, studier eller familjeledighet.

Klimatförändringen utmanar företagen att tänka ut nya handlingsätt. Ekologiska aspekter och ansvarsfullhet framhävs i all verksamhet. Österbotten har ett starkt kunnande inom energiteknologi, vilket för sin del sätter fart på övergången till ren energi. Kunnandet inom hållbarhet och cirkulär ekonomi är starkt i området. Det skapar även nya möjligheter till affärsverksamhet. Ekologiska aspekter och ansvarsfullhet framhävs även som en framtida konkurrensfördel inom turismen. Inom turismen har landsbygden i Österbotten även möjligheter när det gäller friskvårds- och matturism.

Åtgärder som stödjer den lokala utvecklingsstrategin och målen för Agenda 2030

- Nya affärsverksamhetsmöjligheter testas och utvecklas inom lantbruket. Smidiga försök och innovationer stöds i anslutning till närproducerad mat och korta matkedjor.
- En ökad nivå av digitalt och teknologiskt kunnande säkerställs.
- Innovationskultur främjas på landsbygden och forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet tas även med i mikroföretagens vardag.
- Utvecklingen av jämställdhet stöds i arbetslivet, flickor uppmuntras att söka sig till teknologibranschen och kvinnor uppmuntras till företagande.
- Handlingsmodeller för kontinuerligt lärande utvecklas och för företagen skapas möjligheter att utveckla de anställdas kunnande.
- Vi stöder startande företagare och företag som vill förnya befintlig företagsverksamhet.
- Vi stöder generationsväxlingar i samarbete med näringslivsbolagen och företagsrådgivarna.
- På landsbygden utvecklas innovationskoncentrationer som utnyttjar befintlig och skapar ny infrastruktur genom att sammanföra olika aktörer. Innovationskoncentrationerna kan även främja kluster för mikroföretag.
- Kunnandet bland aktörer inom landsbygdsturism samt infrastruktur utvecklas i Österbotten. De mångsidiga turismmöjligheterna utvecklas och utnyttjas i området.

**Konkurrenskraft
Samhörighet
Cirkulär ekonomi och
miljö-kunnande**

- Företagen erbjuds hjälp med att lösa bristen på kunnig arbetskraft genom att skapa trivsamma och attraktiva boende- och arbetsmiljöer.
- Kunnandet inom cirkulär ekonomi och miljö stärks i området och nya affärsverksamhetsmöjligheter som de för med sig utnyttjas.

5.3. Österbottens smarta landsbygd

VISION2030 Nätverket av smarta byar i Österbotten täcker största delen av landskapets landsbygdsområden. Byarnas starka och hållbara sociala kapital skapar starka nätverk och sociala innovationer. Den smarta landsbygden satsar på framtidssäkerheter och följer aktivt med förändringar i verksamhetsmiljön. Framförhållning och beredskap för eventuella krissituationer är en del av varje aktörs grundläggande färdigheter och skapar en stark grund för resiliens. Den smarta landsbygden har utvecklat många gemenskapsbaserade lösningar för att stävja klimatförändringen, förbättra självförsörjningen och försörjningsberedskapen och för att stärka den sociala hållbarheten. Kunnandet bland invandrare och inflyttare till landsbygden tas emot entusiastiskt i olika grupper.

Landsbygdsområdena möter överallt liknande utmaningar; befolkningen åldras, service och arbetsplatser flyttas till större centrum, hobbymöjligheterna minskar. Under coronapandemin har intresset för att bo på landet ökat, men det har ännu inte uppstått någon egentlig flyttvåg till landsbygden. Kriget i Ukraina kommer däremot sannolikt att avspeglas även på landsbygdsområdena i Österbotten. Det är också helt möjligt att det snabba framskridandet av klimatförändringen kommer att öka antalet invandrare under den kommande programperioden. Österbottens kustområden har en god beredskap att erbjuda trygga boendemiljöer och hjälpa till med integreringen. Föreningars och andra sammanslutningars roll kommer att framhävas vid utvecklandet av social hållbarhet i området. Samarbetet ska utvecklas mellan föreningar, företag och offentliga organisationer. I bästa fall möjliggör samarbete sociala innovationer som kan lösa många problem. Stärkandet av lokala gemenskaper skapar nya typer av lokala fenomen.

Hotet om nya pandemier och krig kommer att avspeglas på de åtgärder som vidtas under den kommande programperioden. Krisen inom jordbruket orsakar osäkerhet bland annat inom livsmedelstryggheten och självförsörjningen. Det ska även fästas uppmärksamhet vid energisjälvförsörjning. Plattform- och delningsekonomi kan erbjuda förnuftiga lösningar för beredskap både på bya- och regionnivå och utveckling av alternativa matsystem. Närproducerad mat, korta matkedjor och olika serviceinnovationer för mat (t.ex. Food-as-Service) stärker matproduktionen i området.

Välfärdsområdena har flyttat bort vissa uppgifter från kommunerna. Den nya administrationsmodellen omfattar många osäkerhetsfaktorer som även inverkar på boendet på landsbygden. Framför allt tryggheten av hälsovårdsservice i varje kommuns område oroar säkert många invånare. Den nya uppgiftsfördelningen splittrar makten och beslutsfattandet men frigör förhoppningsvis även kommunernas resurser för utveckling av deras egen verksamhet.

Olika kriser har delat människor och motsättningarna har ökat. Motsättningen mellan stad och landsbygd har minskat något genom pandemin, men vägen till en öppen interaktion och gemensam utveckling är fortfarande lång. En ökad populism innebär utmaningar för människornas medielläskunnighet och källkritik. Det rör sig mycket falska nyheter. Digitaliseringen har möjliggjort nya sätt att samlas med likasinnade, vilket å ena sidan skapat många nya starka nätverk men å andra sidan även ökat uppkomsten av bubblor. Till digitaliseringen anknuter även utmaningar som ökar uppkomsten av ojämlikhet. Alla har inte samma möjligheter eller kunnande att vara en del av det digitala samhället, och den digitala utslagningen ökar. Digitaliseringen ökar även dataskyddsriskerna.

Platsberoende och multilokalt arbete utmanar kommunerna och byarna att fundera på service på nytt när människor har arbetat från sina fritidsstugor eller släktingar på landsbygden. Det är särskilt viktigt att hitta nya lösningar för boende. Alla vill inte köpa ett hus på landsbygden, vilket innebär att hyresboende kan vara ett bra alternativ. Utbudet av hyresbostäder begränsas fortfarande alltför mycket till lägenheter i kommunernas radhus och flervåningshus som nödvändigtvis inte erbjuder en sådan landsbygdsupplevelse som eftersträvas. Även gemensamma boenden och olika ekobyar förnyar boendalternativen.

Samhälleligt företagande ökar och kan för sin del erbjuda lösningar på problemet när det gäller service som försvinner på landsbygden. När det gäller lagstiftning och stödåtgärder kan en allmännyttig aktörs företagsverksamhet emellertid vara besvärlig och den administrativa sidan kan vara för tung att skötas av en förening. Företagande i form av andelslag kan erbjuda goda möjligheter att utveckla service på landsbygden. Föreningar som är verksamma på landsbygden, såsom ungdomsföreningar och byaföreningar, har fastigheter som används väldigt lite eller inte alls. Det behövs nya lösningar för att använda dem på ett mångsidigare sätt. Genom att öka formgivningstänkandet och gemensam utveckling är det möjligt att planera hållbara lösningar för framtiden på den österbottniska landsbygden.

Klimatförändringen, naturens minskade mångfald och bortfallet av arter utmanar oss att fundera på nya lösningar för energi, produktion och konsumtion. På landsbygden kan attityderna till naturskydd delvis vara till och med en utmaning. Av denna orsak behövs det kommunikation och utbildning för att få alla aktörer att ställa sig bakom nödvändiga åtgärder. Kunnandet inom cirkulär ekonomi är starkt i området och ska stödas även på bya- och individnivå.

Åtgärder som stödjer den lokala utvecklingsstrategin och målen för Agenda 2030

- Områdets självförsörjning och kunnandet i anslutning till den stärks. Nya typer av samarbetsmodeller skapas genom att utveckla beredskap och förbereda för kriser och genom att utarbeta säkerhetsplaner för byarna.
- Livsmedelsförsörjningen säkerställs genom att utveckla befintlig matproduktion och genom att utveckla nya handlingsmodeller, till exempel jordbrukspartnerskap och samhällsliga företag som jordbruksaktörer.
- Utvecklingsramarna förbättras för att ge möjligheter att skapa nya sociala innovationer genom att sammanföra aktörer från olika sektorer och skapa nya samarbetsmodeller.
- Nya metoder skapas för att underlätta integreringen av invandrare och inflyttare till landsbygden och göra dem delaktiga i sociala gemenskaper. Metoder för att utnyttja nya invånares kunnande utnyttjas i större utsträckning än i nuläget.
- De digitala färdigheterna och beredskapen att utnyttja olika teknologiska lösningar vid områdesutvecklingen stärks bland invånare, föreningar, företag och den offentliga sektorn i landsbygdsområdena.
- Energisjälvförsörjningen i Österbottens landsbygdsområden och andelen ren energi ökas. Runt energilösningarna utvecklas en ny typ av gemenskapsbaserad affärsverksamhet.
- Samhälleligt företagande och utnyttjande av olika plattformar stöds vid utvecklingen av företagens och föreningarnas service och samarbete.
- Nya former för boende utvecklas tillsammans med olika lösningar för förbättring av hållbart boende, såsom gemensamt boende, minihus och genom att ta i bruk ödehus och andra gamla fastigheter som bostäder.
- En smart och framtidkunnsig landsbygd byggs upp genom att stödja planeringen och genomförandet av strategier för smarta byar. Framförhållnings- och framtidfärdigheterna förbättras bland aktörerna i området. Upplevelsen av delaktighet och aktörskap stärks.
- Samarbetet mellan föreningar och företag i området stärks, föreningshus mm. Ny användning av tomma fastigheter på landsbygden t.ex. som gemensamma arbetsutrymmen eller som inkvartering.
- Klimat- och resursförnuftiga lösningar och åtgärder för att förbättra naturens mångfald utvecklas aktivt.
- Stöd vid samarbete och utveckling av samarbetsnätverk. Man arbetar aktivt i nätverk och uppmuntrar aktörerna till samarbete lokalt, mellan områden och på internationell nivå.

Självförsörjning och beredskap
Nätverkande och samarbete
Framförhållning- och
framtidfärdigheter

5.4. Ett gemensamt och välkommande Österbotten

VISION2030 Samhörigheten och mottagligheten i Österbotten stödjer den sociokulturella mångfalden och inkluderingen. Landskapets starka och hållbara sociala kapital skapar starka nätverk och sociala innovationer. Byarna och föreningarna spelar en stark roll vid utvecklingen av välbefinnandet och livskvaliteten hos invånarna i området. Trivsamma och livskraftiga boendemiljöer i landsbygdsområdena i Österbotten har hjälpt företagen i området att locka kunnig arbetskraft från andra håll i Finland, men byarna har också blivit mer internationella.

En befolkning som åldras och unga som flyttar bort från landsbygdsområdena utmanar många föreningar på landsbygden att fundera över sin verksamhet på nytt. Den fjärde sektorn har intagit en större roll i frivilligarbetet och människornas engagemang i föreningsbaserad verksamhet befinner sig i ett brytningsskede. Nya typer av modeller för samarbete och föreningsverksamhet behövs för att svara mot den nya efterfrågan.

Teknologin och digitaliseringen förändrar även verksamheten i byarna och föreningarna. De kan erbjuda möjligheter för utveckling av verksamhet, men kunnandenivån inom digitalisering är varierande. Människornas intresse för delningsekonomi och olika plattformar har vuxit. Delningsekonomin för också med sig nya möjligheter för föreningsverksamheten om man inte behöver äga allt nödvändigt material själv utan låna eller hyra den av varandra. Plattformsekonomi kunde även fungera som stöd när byarna kartlägger sin självförsörjning och försörjningsberedskap.

Många föreningar kan också möta ekonomiska utmaningar när deras medlemsantal minskar och stöden från staten minskar. Det här tvingar föreningarna att fundera på nya förtjänstmodeller för att kunna täcka kostnaderna för eventuella utrymmen och annan verksamhet. En modell passar inte för alla utan var och en måste själv fundera ut den bästa handlingsmodellen med beaktande av sina egna resurser och sin verksamhetsmiljö. Byplanerna kommer framöver att innehålla allt fler funderingar även om hur ekonomin för en by eller för föreningar som är verksamma i byarna ska skötas i framtiden. I föreningarna finns mycket dolt kunnande som också borde kunna identifieras och utnyttjas.

I framtiden ansluter skyddet av miljön och naturens mångfald väldigt starkt till invånarnas liv på landsbygden. Största delen av naturen i Finland finns på landsbygden och på landsbygden finns dessutom största delen av lantbruket, vilket fortfarande belastar miljön starkt samtidigt som det är grunden för landets självförsörjning och krisberedskap. I Österbotten har företagens kunnande inom cirkulär ekonomi blivit starkare hela tiden, men i framtiden bör områdena utveckla detta kunnande på ett övergripande sätt. Människornas intresse för gör-det-själv-verksamhet och traditionella arbetsätt ger föreningarna möjligheter att erbjuda utrymmen och kunnande. Den rena naturen är en betydande källa för välbefinnande för invånarna i området men erbjuder även mycket möjligheter för att utveckla naturturism. Coronapandemin har ökat intresset betydligt för naturbesöksmål och olika vandringsleder. För att intresset ska kunna bevaras även framöver, måste besöksmålen utvecklas på ett målinriktat sätt. Skyltar, rastplatser och parkeringsplatser ska vara i skick och information om besöksmålen ska finnas lätt till hands.

Åtgärder som stödjer den lokala utvecklingsstrategin och målen för Agenda 2030

- Byarnas och föreningarnas roll stärks i närmatskedjorna och livsmedelstryggheten.
- Uppskattningen för lokalproducerad mat och dess betydelse för föreningarnas medelsanskaffning och utveckling av verksamheten förbättras.
- Utvecklandet av samhörighet och delaktighet stöds framför allt med tanke på integrering och aktörskap.
- Byarnas och föreningarnas ekonomiska hållbarhet och kontinuitet stärks.
- Föreningarna får hjälp med att identifiera sina egna specialkunskapsområden och styrkor som kan användas som grund när man bygger verksamhet med förmåga att förändras. Den befintliga föreningsverksamheten utvecklas och nya former skapas för föreningsverksamheten, utvecklingen av den fjärde sektorn ska beaktas.
- Utveckling av kunnandet inom cirkulär ekonomi
- Föreningarnas digitala kunnande förbättras, vilket förebygger digital utslagning.
- Natur- och rekreationsområdenas trivsel och tillgänglighet förbättras. Satsningar görs framför allt på att beakta tillgänglighet och naturvärden. Möjligheter som jakt och fiske för med sig för byarna utvecklas. Stöd av åtgärder som byar och föreningar kan använda för att förbättra närmiljöns tillstånd.
- Verksamhetens kontinuitet främjas för olika sammanslutningar, även för andelslag, som är viktiga för byarna, såsom delägarlag, väglag, dikningssammanslutningar och t.ex. vattenandelslag genom att öka de unga invånarnas kännedom om deras verksamhet.
- Utnyttjandet av kultur- och traditionslandskap och fornlämningar främjas inom turismen och vid stärkandet av den lokala identiteten i området.

*Förnyelse
Digitalt kunnande
Stärka kulturarvet*

6. FINANSIERINGSPLAN OCH INDIKATORER

Hela lokala utvecklingsstrategins finansiering

FINANSIERINGSKÄLLA	
Landsbygdsfonden	10 000 000
Verksamhetspenning	1 600 000
Privat andel Leader	6 685 714
Stads-Leader	1 500 000
Fiske-Leader	1 125 000
Privat andel Fiske-Leader	281 250
Fiskets innovationsprogram (EHFVF)	4 500 000
Byautveckling statsbidrag	250 000
Andra projekt	300 000
TOTALT	26 241 964

		EU	Stat	Kommuner	Offentligt stöd totalt	Totalt per TPO	Privat-finansiering	Finansiering totalt
Tyngdpunktssområde 1: Ett levande och innovativt Österbotten	Företagsstöd	172 000	148 000	80 000	400 000	2 milj.	400 000	800 000
	Utvecklingsprojekt	688 000	592 000	320 000	1 600 000		685 714	2 285 714
Tyngdpunktssområde 2: Innovativt och modigt företagande i Österbotten	Företagsstöd	1 032 000	888 000	480 000	2 400 000	3 milj.	2 400 000	4 800 000
	Utvecklingsprojekt	258 000	222 000	120 000	600 000		257 143	857 143
Tyngdpunktssområde 3: Österbottens smarta landsbygd	Företagsstöd	516 000	444 000	240 000	1 200 000	3 milj.	1 200 000	2 400 000
	Utvecklingsprojekt	774 000	666 000	360 000	1 800 000		771 429	2 571 429
Tyngdpunktssområde 4: Ett gemensamt och välkomnande Österbotten	Företagsstöd	86 000	74 000	40 000	200 000	2 milj.	200 000	400 000
	Utvecklingsprojekt	774 000	666 000	360 000	1 800 000		771 429	2 571 429
Åtgärder totalt		4,3 milj.	3,7 milj.	2 milj.	10 milj.	10 milj.		
Verksamhetspenning		688 000	592 000	320 000	1 600 000	1,6 milj.	0	1 600 000
Allt totalt		4 988 000	4 292 000	2 320 000	11 600 000		6 685 714	18 285 714

Gemensamma indikatorer för samtliga tyngdpunktssområden, totalt

	Målsättning
Nystartade företag (st)	14
Företag som stöds (st)	70
Nya arbetsplatser (st)	25
Samarbetsprojekt mellan regionerna	15
Internationella samarbetsprojekt	16
Projekt som främjar hälsa och välbefinnande	60
Projekt som främjar god utbildning	50
Projekt som stöder hållbara städer och samhällen	50
Projekt som stöder livet på land och i havet	50

Verksamhetspenning

	Målsättning
Projekt totalt	300
varav småstöd	100
varav företagsstöd	80
varav utvecklingsprojekt	120
Nya nätverk och samarbetsmodeller	8
Nya medlemmar	25
Nya projektsökanden	40%
Deltagare i föreningens tillställningar	2200
Åtgärder som utvecklar personalens kunskande	5
Åtgärde utvecklar personalens välbefinnande	5

ETT LEVANDE OCH INNOVATIVT ÖSTERBOTTEN**MÅLSÄTTNING**

FINANSIERING		
20 %	Nystartade företag (st)	4
	Företag som stöds (st)	20
	Projekt som främjar ungas natur- och miljökunskap	10
	Samarbetsprojekt mellan regionerna	3
	Internationella samarbetsprojekt	5
	Projekt som främjar företagssamhetsfostran	10

INNOVATIVT OCH MODIGT FÖRETAGANDE I ÖSTERBOTTEN**MÅLSÄTTNING**

FINANSIERING		
30 %	Nystartade företag (st)	6
	Företag som stöds (st)	42
	Jordbrukets försöksstöd	10
	Antal företagsgruppsprojekt	5
	Samarbetsprojekt mellan regionerna	3
	Internationella samarbetsprojekt	2
	Åtgärder som förbättrar miljöns tillstånd	7
	Projekt som främjar företagens klimatmedvetenhet	3
	Projekt som stöder inlärning och förnyelse	20

ÖSTERBOTTENS SMARTA LANDSBYGD**MÅLSÄTTNING**

FINANSIERING		
30 %	Smarta byar – antal strategier/planer	5
	Nystartade företag (st)	2
	Företag som stöds (st)	4
	Samarbetsprojekt mellan regionerna	4
	Internationella samarbetsprojekt	3
	Åtgärder som förbättrar miljöns tillstånd	5
	Projekt som främjar klimatmedvetenhet	5
	Projekt som främjar kunskap om hållbar utveckling	20
	Projekt som främjar samarbete mellan stad - landsbygd	6
Projekt som utvecklar gemensamma arbets- och fritidsutrymmen	24	

ETT GEMENSAMT OCH VÄLKOMNANDE ÖSTERBOTTEN**MÅLSÄTTNING**

FINANSIERING		
20 %	Åtgärder som förbättrar miljöns tillstånd	7
	Projekt som främjar klimatmedvetenhet	3
	Projekt som främjar vattendragens skyddande	10
	Samarbetsprojekt mellan regionerna	5
	Internationella samarbetsprojekt	5
	Nystartade företag (st)	2
	Företag som stöds (st)	4
	Utveckling av motionsplatser och motionsleder	20
	Utveckling av utflykts- och campingplatser	20
	Projekt som främjar sunda levnadsvanor och välfärd	20
	Projekt som skyddar kultur- och naturarv	10
	Projekt som främjar byars och bostadsgemenskapers delaktighet	10

7. VERKSTÄLLANDE AV STRATEGIN

VISION2030 Aktion Österbotten är en betydande regionutvecklare i landsbygdsområdena i Österbotten och delar av Karleby stad i Mellersta-Österbotten och en samarbetspartner inom utveckling även i stadsområdena i Österbotten och Mellersta-Österbotten. Verksamheten är internationell och starkt nätverkad. Aktion Österbotten är en bra arbetsgivare som värnar om de anställdas välbefinnande och utvecklingsmöjligheter. Framtids- och strategiarbetet är en naturlig del av den dagliga verksamheten. Aktion Österbotten är en aktiv aktör i de nätverk där organisationen deltar och har en öppet positiv inställning till nya nätverk. Trots att organisationen har en stark roll som finanssör har den inte fastnat i den utan verkar också aktivt med utveckling av området och möjliggör nya typer av samarbeten.

7.1 Strategins förvaltning och genomförande

Aktion Österbotten r.f. svarar för det operativa genomförandet av LEADER-strategin under ledning av styrelsen. Aktion Österbotten har planerat att upprätthålla beredskapen att administrera strategin fram till 2030. Genom coronapandemin har andelen distansarbete ökat märkbart och av denna orsak koncentreras verksamheten framöver till ett verksamhetsställe. Trots att man avstått från verksamhetsställena i de norra och södra delarna fortsätter man med att aktivt upprätthålla nätverk och samarbete med aktörerna i området. Organisering av beslutsfattande och behandling av projektansökningar är centrala kärnfunktioner för administrationen. I sin verksamhet följer föreningen gällande lagstiftning och förordningar som berör genomförandet av strategin. Aktion Österbotten tillämpar principerna för en god förvaltning i all sin verksamhet, bland annat genom att använda tydliga urvalskriterier som fastställts på förhand. Organisationen upprätthåller även en egen handbok för processbeskrivning och kvalitetssäkring av verksamheten.

Utvecklandet av de anställdas och styrelsens kunskaper och välbefinnande är viktiga arbetsgivaruppgifter för Aktion Österbotten. Det är gynnsamt för föreningen att framstå som en attraktiv arbetsgivare och intressant samarbetspartner. Framtids- och strategiarbete samt kommunikation görs till en naturlig del av allas arbetsuppgifter. Genom en god planering av kommunikationen och verksamheten byggs en kommunikation som stöder strategin och en uppfattning av att föreningen är en kunnig finanssör och aktiv regionutvecklare.

Genom egen projektverksamhet, kommunikation och utbildning stöds framför allt följande mål inom prioritetsområdena:

- **Ett levande och innovativt Österbotten**
 - Ungt företagande stöds genom att erbjuda information och nätverk. Evenemang som riktas till unga ordnas och genom dem får de unga sin röst hörd och möjlighet att bekanta sig med andra unga. Olika modeller för internationell verksamhet utvecklas i den egna verksamheten och nätverken. De unga tas med i bekämpningen av klimatförändringen och framför allt i skyddet av havsområdena.
- **Innovativt och modigt företagande i Österbotten**
 - Mikroföretagen uppmuntras att utveckla samarbete, och mötesplatser skapas för aktörer inom olika områden. Information om grundande av företag och ägarskiften delas. Intensivt samarbete bedrivs med utvecklingsbolag och företagargrupper i området. Företagen erbjuds stöd med bristen på arbetskraft genom att utveckla områdets attraktionskraft och trivsel.
- **Österbottens smarta landsbygd**
 - En klok landsbygd byggs tillsammans. Aktion Österbottens roll är att föra samman olika parter kring gemensam utvecklingsverksamhet och möjliggöra innovationer på olika nivåer. Satsningar på livsmedelstrygghet, beredskap och energisjälvförsörjning görs framför allt genom kommunikation. Aktörer i området uppmuntras till försökskultur och smidiga försök.
- **Ett gemensamt och välkommande Österbotten**
 - Teknologin och digitaliseringen innebär även mycket förändringar för verksamheten i byarna och föreningarna. För vår egen del säkerställer vi att aktörerna har möjlighet att utveckla sina färdigheter i anslutning till detta och förebygga digital utslagning. Ordnande av föreningarnas ekonomi kräver nya typer av handlingsmodeller i framtiden. Olika alternativ tas aktivt fram. I miljöskyddet kommer sammanslutningarnas betydelse att framhävas starkare än idag. Nätverk och mötesplatser skapas för aktörer som vill verka för naturens bästa.

Aktion Österbotten utvecklar sin egen verksamhet under den kommande programperioden:

- Styrelsens och de anställdas framtidsfärdigheter och systemtänkande utvecklas.
- De anställdas kommunikationsfärdigheter och vardagskreativitet stärks.
- Smidiga försök och en starkare försökskultur tas med som en del av handlingsätten.
- Medlemsrekryteringen aktiveras och vi anordnar gemensam verksamhet för föreningens medlemmar.

Riskkarta för verksamheten			
Strategiska risker	Operativa risker	Ekonomiska risker	Skaderisker
Verksamhetsmiljö Krigets spridning i Europa Politiska beslut Kommunekonomi	Verksamhet Operativt ledarskap Processer, dataskydd	Finansiering Verksamhetspenningens tillräcklighet Finansiering av egna projekt	Verksamhetsutrymmen, maskiner och utrustning Eldsvåda, vattenskada etc.
Förvaltning och ledarskap Organisationsstruktur Lednings- och organisationskultur Värderna och etiska principer Kommunikationsresursernas tillräcklighet	Personal Personalens kunnande Rekrytering av personal Arbetshälsa och arbets säkerhet	Ekonomi Överraskande ökning av kostnader	Personal Olyckor på kontoret eller vid projektobjekt
Prioritetsområden Strategiska prioritetsval Samarbete med intressentgrupper	Juridiskt ansvar Skadeståndsansvar som uppstår genom verksamheten Avtal, upphandlingar		

7.2. Aktivering av regionens aktörer, samarbete och nätverkande

Naturligt för Leader-verksamheten är att bygga nätverk och delta aktivt i verksamheten för olika nätverk. Det här är också viktigt för att möjliggöra genomförandet av strategin. Landsbygden utvecklas bäst genom ett brett samarbete och genom att utnyttja olika nätverk. Aktion Österbotten strävar efter att stöda utvecklandet av nya samarbetsmodeller och sammanföra aktörer som är intresserade av samma utvecklingssteman genom olika evenemang och utbildningar.

Organisationens kommunikation möjliggör nätverkande och utgör kärnan såväl för upprätthållandet av nätverken som för hela verksamheten. Målet är att få kommunikationen att fortsätta professionellt i Leader-gruppen även under den kommande programperioden. Som grund för den utarbetas en kommunikationsplan som skapas utifrån föreningens strategi – målen, värdena, visionen och missionen. Kommunikationen är strategisk och ändamålsenlig och består inte av några slumpartade eller känsloloberade kommunikationsfunktioner. Utgångspunkten för en lyckad kommunikation är att den är planerad.

Kommunikationsplanen förankrar för sin del föreningens strategiska mål i praktiken. Trots att kommunikationen på ett eller annat sätt ingår i alla anställdas uppgifter är kommunikationssättet i allmänhet det som skiljer organisationen från andra organisationer. Målet är att sköta kommunikationen med beaktande av olika målgrupper och med utnyttjande av olika kanaler och verktyg. De definierade kärnbudskapen skapar en övre nivå för kommunikationen. För att genomföra den i praktiken behövs språklig och visuell förmåga, olika tonfall, kanalpassade innehåll, regelbundenhet och tidsresurser. En lyckad kommunikation på sociala medier kräver en tydlig innehållsmission som motsvarar en del grundläggande behov, såsom att skapa nytta och väcka nyfikenhet. Dessutom är det viktigt att kommunikation kan användas för att påverka eller att den belönar/ger något, det vill säga svarar mot girighetsbehovet. Det är med andra ord inte likgiltigt hurdan innehåll som matas i sociala medier.

Kommunikation handlar inte längre om enkelriktad information utan om växelverkan. Färdigheten att skapa engagerande innehåll för sociala medier är en av de viktigaste sakerna som krävs av kommunikationen. Av kommunikationen krävs även ständig uppföljning av branschen, så att organisationen hänger med i förändringarna och finns även där målgrupperna finns. Som hjälp vid kommunikationen används en årsklocka och en kommunikationsplan för sociala medier, som utarbetas i samarbete med hela personalen.

Leader-gruppen ställer upp mål för kommunikationen, funderar ut kärnbudskapen, det vill säga vem man vill nå, vilka kanaler man har tillgång till och funderar sedan ut allokerade innehåll baserat på resurserna. Vi fortsätter med att göra Leader-varumärket känt och "upprätthålla" det, samt förstärka vårt eget aktörsskap och vår egen expertis på området. Vi synliggör möjligheter samt arbete som utförts för landsbygden och dess resultat och effekter. Även den interna kommunikationen ska utvecklas vidare för att kunna effektivisera styrelsemedlemmarnas arbete och utnyttja deras nätverk. Under de sociala mediernas tid, där kanalerna förvaltas själva, är den synlighet man lyckats få i sociala medier fortfarande viktig. Satsningar på detta görs genom högklassiga meddelanden och färdiga artiklar, samtidigt som man också säkerställer det existerande och välfungerande samarbetet med lokaltidningen.

Ordmoln på basen av områdets kommunstrategier

Med tanke på det övergripande och hållbara utvecklandet av landsbygden består de viktigaste samarbetspartners av kommunerna och städerna i området, Österbottens och Mellersta Österbottens förbund samt NTM-centralen i Österbotten. Tillsammans med dessa aktörer byggs en hållbar framtid i landsbygdsområdena i Österbottens kustregion. Samtidigt aktiveras företag och föreningar i området att delta i regionutvecklingen.

Aktion Österbottens vidsträckta nätverk beskrivs mer detaljerat i den dynamiska nätverksanalysen. Nätverk utvecklas och nya samarbetsmöjligheter kartläggs aktivt på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

För att tillämpa och modifiera ett Japanskt ordspråk: Österbotten utan Aktion är en dagdröm och Aktion utan Österbotten är bara en förening bland alla andra.

7.3. Uppföljning och utvärdering

Effekterna av Aktion Österbottens lokala utvecklingsstrategi skapas huvudsakligen genom projekt som genomförs av projektaktörerna. Under programperioden 2023–2027 kommer verksamhetsgruppens bedömning av effektiviteten samt uppföljningen att förnyas. Vid sidan av projektverksamheten kommer man även att utveckla identifieringen och bedömningen av effektiviteten av verksamhetsgruppens egen verksamhet. Som stöd för bedömningen av effektiviteten utarbetas en separat plan för bedömning av effektiviteten. Planen följs upp under programperioden.

Framskridandet av strategin Vårt Österbotten följs upp kontinuerligt. Vid personalmötena behandlas projekt som är under beredning. I samband med styrelsens möten uppföljs regelbundet hur finansieringen har fördelats mellan olika prioriteringsområden. På så sätt är det möjligt att vid behov styra prioriteringen av kommunikation och projektrådgivning till prioriteringsområden som eventuellt framskrider svagare. Mål som ställts upp för verksamheten följs upp genom Hyrräs indikatorer och genom egen uppföljning.

KÄLLOR

Kommuns- och stadsstrategier:

- [Kaskö](#)
- [Karleby](#)
- [Korsnäs](#)
- [Kristinestad](#)
- [Kronoby](#)
- [Larsmo](#)
- [Malax](#)
- [Malax kommuns strategi för hållbar utveckling](#)
- [Korsholm](#)
- [Korsholms klimatstrategi](#)
- [Närpes](#)
- [Pedersöre](#)
- [Jakobstad](#)
- [Nykarleby](#)
- [Vasa](#)
- [Vörå](#)

Landskapsvisa strategier:

- Smart resiliens vid ett livskraftigt hav – Utvecklingsstrategi för fiskeleder i Österbotten 2021 - 2027
- Österbottens NTM-centralen Regional plan för utveckling av landsbygden Landskapen Österbotten och Mellersta Österbotten
- [Österbottens landskapsstrategi](#)
- [Mellersta Österbotten landskapsstrategi](#)
- [Österbotten i siffror](#)
- [Keski-Pohjanmaan tilastoja](#)
- [Energikusten - Österbottens klimatstrategi](#)
- [Mellersta Österbottens klimatfärdplan](#)
- [Österbotten ställer om – Färdplan för hållbarhet och cirkulär ekonomi](#)
- [Jakobstadsregionens klimatstrategi](#)
- [Nationellt värdefulla landskapsområden Österbotten](#)
- [Nationellt värdefulla landskapsområden Mellersta Österbotten](#)

Andra källor:

- Scenarier för havsområden 2050
- [Agenda 2030 – de globala målen för hållbar utveckling](#)
- [Sitra – Svaga signaler](#)
- [Sitra – Megatrender 2020](#)
- [Ruralization](#)
- [TEM Regionala utvecklingsutsikter 2022](#)
- [Statistikcentralen](#)
- [Future strategy for Kvarken destinations](#)
- [Community-driven social innovation and quadruple helix coordination in rural development. Case study on LEADER group Aktion Österbotten.](#)
- [Update of VASAB Long-Term Perspective for the Territorial Development of the Baltic Sea Region \(Draft\)](#)